

ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลต่อการลดอารมณ์เศร้า

ของ

ผู้คิดหาโรอินในระยะถอนพิษยา

นาง ถนิมกรณ์ นิลกาญจน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

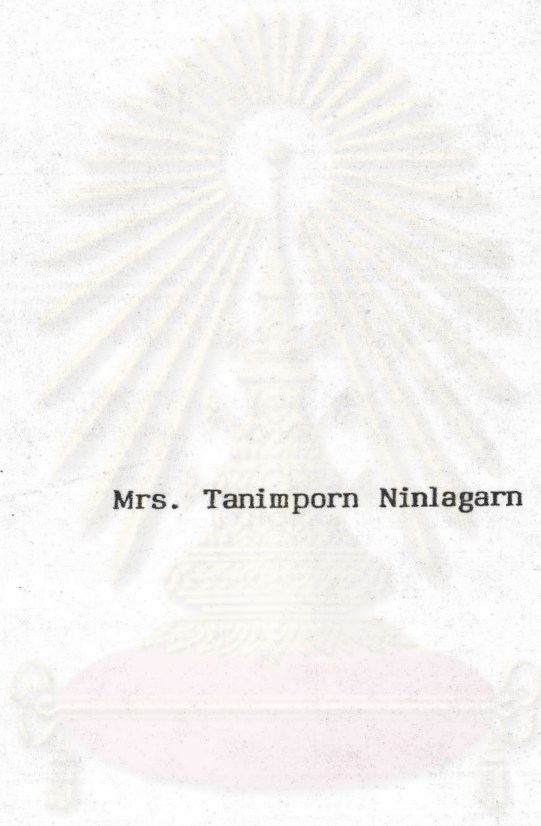
ISBN 974-577-366-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016470

I 10307043

THE EFFECT OF INDIVIDUAL COUNSELING ON THE DECREASE
OF DEPRESSION OF HEROIN DEPENDENTS
DURING DETOXIFICATION PERIOD

Mrs. Tanimporn Ninlagarn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยาลัยศิลปศาสตรบัณฑิต

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY
GRADUATE SCHOOL
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1990

ISBN 974-577-366-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล ต่อการลดอารมณ์เศร้าของผู้ติด
เฮโรอีนในระยะถอนพิษยา

โดย นาง ถนิมภรณ์ นิลกาญจน์

ภาควิชา จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์นายแพทย์ วิชัย โปษยะจินดา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หลุย จำปาเทศ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ วิชัย โปษยะจินดา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรรณ โคตรจรัส)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จীন แบริ้)

ถนิมภรณ์ นิลกาญจน์ : ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล ต่อการลดอารมณ์เศร้าของผู้ติดยาเสพติดเฮโรอีนในระยะถอนพิษยา (The Effect of Individual Counseling on the Decrease of Depression of Heroin Dependents During Detoxification Period) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.หลุย จำปาเทศ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รศ.นพ.วิชัย โปษยะจินดา. 171 หน้า. ISBN 974-577-366-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล ตามแนวทฤษฎีการปรึกษาแบบยึดผู้มาปรึกษาเป็นศูนย์กลางของรอกเจอร์ส ต่อการลดอารมณ์เศร้าของผู้ติดยาเสพติดเฮโรอีนในระยะถอนพิษยา โดยมีสมมติฐานว่า อารมณ์เศร้าของผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล จะมีระดับลดลงหลังจากได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และอารมณ์เศร้าของกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล จะมีระดับต่ำกว่าอารมณ์เศร้าของกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ติดยาเสพติดเฮโรอีนที่มารับการรักษาครั้งแรกแบบผู้ป่วยในเพศชาย ในระยะถอนพิษยาของโรงพยาบาลรณรงค์ในระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2532 โดยคัดเลือกจากผู้ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก และมีคะแนนจากแบบประเมินอารมณ์อยู่ระหว่างค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ ผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงระหว่าง 50.97-114.17 คะแนน และสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จากนั้นนำมาสุ่มเลือกเข้ากลุ่มทดลอง 8 ราย กลุ่มควบคุม 16 ราย กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษารายละ 6 ครั้ง อย่างต่อเนื่องกันสัปดาห์ ๆ ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ให้การปรึกษา ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการรักษาตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินอารมณ์ซึ่งดัดแปลงมาจากของ วาสนา แฉล้มเขตร การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการทดลองโดยมีกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของอารมณ์เศร้าในระยะก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test) ด้วยวิธีนอนพาราเมตริก พบว่า กลุ่มทดลองหลังจากได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคลแล้ว สามารถลดอารมณ์เศร้าได้มากกว่าก่อนได้รับการปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และยังพบว่ากลุ่มทดลองสามารถลดอารมณ์เศร้าได้มากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

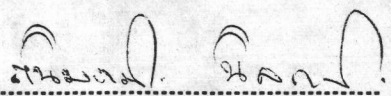

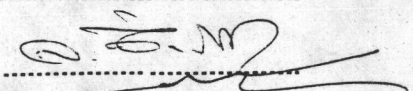
TANIMPORN NINLAGARN : THE EFFECT OF INDIVIDUAL COUNSELING ON THE DECREASE OF DEPRESSION OF HEROIN DEPENDENTS DURING DETOXIFICATION PERIOD. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.LOUIS CHAMPATHES Ph.D. AND CO-ADVISOR : ASSOC. PROF.VICHAI POSHYACHINDA, Ed.D 171 PP.

The purpose of this research was to study the effects of Rogerian individual counseling on reducing depression of heroin dependents during detoxification period. The hypothesis was that after Rogerian individual counseling, the depression in individual heroin dependents would decrease significantly; it was also hypothesized that there would be a significant difference between the experimental group and the control group. The study samples were male heroin dependents admitted for detoxification as in-patients at the Thanyarak Hospital during October and November 1989. They were cases without previous treatment experience. The recruitment process included initial screening with a self-report depression assessment questionnaire. Those with scores in the 50.97-114.17 range (mean±S.D.) and who consented to participate in the study were randomized into an experimental and a control group. The former included 8 cases and the latter 16 cases. The experimental group received one hour of Rogerian individual counseling 3 times per week for two consecutive weeks in addition to the regular treatment while the control group received only the regular treatment. The researcher was the sole counselor in the study. A modified version of The Depression Assessment Schedule developed by Vasana Chalamket was used to measure depression. The randomized pretest-posttest control group design was used. Data were analysed by the non-parametric t-test for significant differences between the experimental and the control group. Significant differences at the 0.05 level were obtained when scores of the experimental group before and after Rogerian individual counseling for each subject were compared and also when the scores of the experimental and the control groups were compared.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาการปรึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. หลุย จำปาเทศ และ รศ.นพ.วิชัย โปษยะจินดา ซึ่งได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยให้คำแนะนำในทางวิชาการอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาด้วยความกรุณาอันอ่อนโยนจากท่านนำผู้วิจัยให้พบความงาม และเป็นแรงบันดาลใจให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จิ้น แบริ้, รศ.ดร.พรรณราย ทรัพย์ประภา, ผศ.ดร.โสรัช โพธิ์แก้ว, ผศ.เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และ รศ.สุภาพรณ โคตรจรัส ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม คอยห่วงใย ให้กำลังใจและให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งตลอดมา

ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความกรุณาความสวด และความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก น.พ.ธงชัย อุ่นเอกลาภ, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลธัญญารักษ์ พ.ญ.มัลลิกา รัชชพงษ์, นักจิตวิทยา, พยาบาล และเจ้าหน้าที่ ร.พ.ธัญญารักษ์ ทุกท่าน ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการทดลอง และการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณไพพรรณ พิทยานนท์ ที่กรุณาแนะนำเกี่ยวกับสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล และ คุณรวมพร ศรีเสริมโชค ที่กรุณาพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างงดงาม รวมทั้งเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือ เสียสละ ให้ความร่วมมือ และเป็นกำลังใจอยู่เบื้องหลังตลอดมา รวมทั้งความรัก ความห่วงใย และสายใยไมตรีของเพื่อน ๆ พี่น้องชาวจิตวิทยาการปรึกษาทุกท่าน

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนบางส่วนต่อการวิจัย และขอกราบระลึกถึงพระคุณ บิดา มารดา รวมทั้งครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง ที่มีส่วนเกื้อกูลให้ชีวิตของผู้วิจัยได้งอกงาม จนประสบความสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ถนิมภรณ์ นิลกาญจน์

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ
รายการภาพประกอบ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน	4
เฮโรอิน	4
มโนทัศน์ของอารมณ์เศร้า	14
การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	42
สมมติฐานของการวิจัย	42
ขอบเขตของการวิจัย	43
คำจำกัดความในการวิจัย	45
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	46
2. วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล	
กลุ่มตัวอย่างประชากร	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
วิธีดำเนินการ	51
การวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอข้อมูล	70
3. ผลการวิจัย	72
4. การอภิปรายผลการวิจัย	81
5. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	86
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	99
ประวัติผู้วิจัย	171

รายงานตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงสถิติการจำหน่ายผู้ติดเชื้อโรอื่นในระยะถอนพิษยาของปี พ.ศ. 2528-2530	2
2 ตารางแสดงปริมาณและระยะเวลาในการใช้ยาเมธาโดนในการรักษาผู้ติดเชื้อโรอื่น และการรักษาแบบผู้ป่วยในของการรักษาในระยะถอนพิษยา	12
3 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนอารมณ์เศร้าของผู้ติดเชื้อโรอื่นในระยะ ถอนพิษยาที่ได้จากแบบประเมินอารมณ์ก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	72
4 ตารางแสดงคะแนนอารมณ์เศร้าของผู้ติดเชื้อโรอื่นในระยะถอนพิษยา ที่ได้จากแบบประเมินอารมณ์ก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม	73
5 ตารางแสดงคะแนนอารมณ์เศร้าของผู้ติดเชื้อโรอื่นในระยะถอนพิษยาที่ได้ จากแบบประเมินอารมณ์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะ ก่อนและหลังการทดลอง	74
6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนอารมณ์เศร้าของผู้ติดเชื้อโรอื่นใน ระยะก่อนและหลังการทดลอง และผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลอง	78
7 ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนอารมณ์เศร้าของผู้ติดเชื้อโรอื่นใน ระยะก่อนและหลังการทดลอง และผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มควบคุม	79
8 ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนอารมณ์เศร้าของผู้ติดเชื้อโรอื่น ในระยะก่อนและหลังการทดลอง และผลการทดสอบค่าที (t-test) ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	79

รายงานภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1	ภาพสรุปการพิจารณาบุษย์ตามแนวคิดแบบยึดผู้มาปรึกษาเป็น ศูนย์กลางของรอเจอร์ส 31
2	ภาพแสดงบุคลิกภาพของผู้ปรับตัวได้ และผู้ปรับตัวไม่ได้ 32
3	ค่าเฉลี่ยของคะแนนอารมณ์เศร้าจากแบบประเมินอารมณ์ในระยะ ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 75
4	คะแนนอารมณ์เศร้าที่ได้จากแบบประเมินอารมณ์ของกลุ่มทดลอง 76
5	คะแนนอารมณ์เศร้าที่ได้จากแบบประเมินอารมณ์ของกลุ่มควบคุม 77

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย